

16. 8. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K úhradám společného dluhu manželů po rozvodu

Žijeme v době, kdy manželské svazky statisticky nejsou příliš stabilní a velká část jich končí rozvodem. Tato nepříjemná událost s sebou přitom kromě náporu na psychiku přináší nutnost řešit i právní záležitosti či spíše problémy. Pomineme-li samotný rozvod, v podstatě u každého manželství je též třeba uspořádat majetkové poměry.

Společné jmění manželů

Společné jmění manželů je zvláštní právní institut, který upravuje majetkové společenství manželů. Pokud má být společné jmění manželů definováno co nejjednodušším způsobem, lze konstatovat, že jej tvoří veškerý **majetek nabytý a veškeré závazky převzaté za trvání manželství jedním z manželů nebo oběma současně**. Z tohoto obecného pravidla pochopitelně existují četné výjimky, pro základní pochopení institutu společného jmění manželů (zpravidla označovaného zkratkou SJM) však definice shora postačuje.

Rozvodem dochází k zániku společného jmění manželů a každý z manželů již nabývá majetek a přebírá závazky výhradně sám za sebe. Aktiva a pasiva, která se součástí společného jmění manželů stala za trvání manželství, je však **třeba vypořádat**.

Preferovaným způsobem je pochopitelně **dohoda bývalých manželů**, ovšem ti bývají často schopni čehokoli, jen ne dosažení rozumné dohody.

Proto jim zákon umožňuje podat **návrh k soudu**, který o vypořádání společného jmění manželů rozhodne.

Jestliže ovšem není do 3 let od rozvodu uzavřena dohoda ani podán návrh soudu, nastává tzv. **zákonná domněnka vypořádání**, podle níž připadá určitý majetek do výlučného vlastnictví jednoho z manželů a zbytek se stává standardním podílovým spoluvlastnictvím, které vzniká například při dědění.

Ať již však dojde k vypořádání společného jmění manželů jakýmkoli způsobem, je zřejmé, že zpravidla bude tento proces nějakou dobu trvat. Ani toto přechodné období od rozvodu do vypořádání ovšem není v žádném právním vakuu a musí mít svá pravidla, aby byla zachována určitá kontinuita.

Tak například často mají manželé určité společné závazky, když mezi nejtypičtější patří dluhy

vyplývající z poskytnutých hypotečních či jiných úvěrů na bydlení nebo z běžných spotřebitelských úvěrů.

Placení hypotečních splátek po rozvodu

Konkrétně vypořádání bydlení a společných závazků s ním souvisejících bývá jeden z největších „oříšků“, pokud jde tedy o bezdětná manželství. V opačném případě totiž pochopitelně bývá palčivější problém vyřešit péči o společné děti.

Nicméně vrátíme-li se k problému společného bydlení a závazků s ním souvisejícím, je zřejmé, že v případě existence hypotečního či jiného úvěru pro účely bydlení si bývalí manželé nemohou dovolit odložit jeho splacení do doby vypořádání jejich společného jmění. **Pravidelné splátky je nutné hradit i v přechodném období** mezi rozvodem a vypořádáním společného jmění, přičemž je otázkou, **jak tyto splátky čerpané již z výlučného majetku (z vlastních finančních prostředků) na historicky společný závazek zohlednit.**

Tuto záležitost řešil v právním terénu současného občanského zákoníku Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ve věci spis. zn. 22 Cdo 6109/2017 ze dne 27. března 2018.

V této souvislosti Nejvyšší soud ČR odkázal na svůj dřívější rozsudek ve věci spis. zn. 22 Cdo 3779/2014 ze dne 29. dubna 2015, podle něhož jestliže se některý z manželů po rozvodu manželství podílel na zaplacení společného dluhu již ze svých výlučných prostředků, má právo na jejich náhradu ve smyslu § 149 odst. 2 věty druhé starého občanského zákoníku. Tato skutečnost se pak promítne do výroku o povinnosti jednoho z manželů zaplatit určitou částku druhému na vyrovnání jejich podílů. **U dosud nevyrovnaných společných dluhů a pohledávek účastníků je namístě, aby soud ve výroku o jejich vypořádání promítnul jejich výši v době, kdy k vypořádání dochází, při současném zohlednění toho, co který z účastníků na dluh zaplatil.**

Dále pak Nejvyšší soud ČR uvedl, že vzhledem k obsahové podobnosti úpravy obsažené v § 149 odst. 2 a 3 starého občanského zákoníku a § 742 odst. 1 současného občanského zákoníku, neshledává důvod k odklonu od uvedených závěrů – pro řešení situací, kdy jeden z manželů ze svých výlučných prostředků hradí dluh tvořící součást společného jmění manželů. Tím spíše, že podle § 736 věty druhé současného občanského zákoníku platí, že dokud zúžené, zrušené nebo zaniklé společné jmění není vypořádáno, použijí se pro ně ustanovení o společném jmění přiměřeně.

Závěrem je tedy konstatování, že **plnění poskytnuté jedním z manželů z jeho výlučného majetku na úhradu dluhu tvořícího dosud nevypořádané společné jmění manželů je třeba považovat za vnos**, jehož režim podléhá § 742 odst. 1 písm. c) současného občanského zákoníku.

Jestliže tedy některý z manželů i po rozvodu manželství přispívá výhradně či ve větší části na úhradu společných dluhů nebo jiným způsobem investuje do společného majetku, nemusí se obávat, že by o tyto prostředky bez dalšího přišel. Nejvyšší soud totiž jednoznačně potvrdil, že **i u prostředků vynaložených po rozvodu na společný dosud nevypořádaný majetek může kterýkoli z (bývalých) manželů požadovat jejich náhradu.** To se samozřejmě nemusí týkat jen splátek různých úvěrů či jiných dluhů, ale například i investic do nutných oprav společné nemovitosti.

Závěrem je přitom nutné upozornit, že aby mohl kterýkoli z manželů náhradu těchto výdajů úspěšně uplatnit, **musí být pochopitelně schopen o svých výdajích předložit přesvědčivé důkazy.** Proto je vhodné jakékoli výdaje do společného majetku s bývalým manželem pečlivě evidovat.

JUDr. Jakub Celerýn,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář](#)

Kováků 554/24
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 368 350

Fax: + 420 296 368 351

E-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)